

Dubbelinterview Missio

In de tweede helft van 2021 is mij gevraagd of ik namens het Aartsbisdom Utrecht zitting wilde nemen in de Algemene Raad (AR) van Missio. Tot dat moment had ik nauwelijks kennis van haar doelstelling en activiteiten. Ruim twee jaar verder en na een bezoek aan de PMS (Pontifical Mission Societies), Pauselijke

Missiewerken in Rome in februari 2023, staat de vlag er anders bij. Inmiddels ben ik ingevoerd in de Pauselijke Missiewerken zoals deze in Nederland vorm krijgen via Missio. Een goed moment om de lezer van 'Op Tocht' nader kennis te laten maken met Missio Nederland in de personen van directeur Vincent Goulmy en coördinator Marianne Baijens.

MISSIO Nederland

Alle landen waar de R.-K. Kerk actief is, kennen nationale Pauselijke Missiewerken. De Pauselijke Missiewerken (Missio) in Nederland heeft als organen de Algemene Raad, het Nationaal Bestuur en de Nationaal Directeur. De Algemene Raad bestaat uit het bestuur en diocesane missiesecretarissen, bij PMS in Rome bekend als diocesaan directeur, die ieder één van de zeven bisdommen vertegenwoordigen. Om organisatorische redenen is de functie van missiesecretaris in het aartsbisdom opgeheven. Los daarvan is ieder bisdom kerkrechtelijk gehouden aan vertegenwoordiging in Missio Nederland. De Algemene Raad en het bestuur worden bijgestaan door het Nationaal Bureau van de Pauselijke Missiewerken (Missio), dat onder leiding staat van de Nationaal Directeur Vincent Goulmy. Marianne Baijens is coördinator van Missio. Het bureau van Missio is gevestigd in 's-Hertogenbosch.

Taken Missio

- Financiële ondersteuning van de armste geloofsgemeenschappen in Afrika, Azië en Oceanië bij verschillende aspecten van pastoraat.
- Zorg voor kinderen middels scholing, huisvesting, voeding en bevrijding van deze kinderen uit bedreigende en vernederende situaties.
- Investeren in onderwijs en opleiding van priesters, religieuze zusters, catechisten en andere gelovigen

die zich inzetten om het Woord van God te verspreiden.

- Katholieke gelovigen in Nederland bewustmaken van de noodzaak om middels giften en gebed solidair te zijn met geloofsgemeenschappen in het arme deel van de wereld.

Directeur en coördinator Missio Nederland

Sinds 1 januari 2021 is Vincent Goulmy directeur van Missio Nederland. Goulmy groeide op in Zuid-Limburg en is Franstalig opgevoed. Hij studeerde filosofie en theologie in Kerkrade en Leuven. Priester gewijd in 1986, is Goulmy nu al enkele jaren vicaris voor missiezaken van het bisdom Roermond. Daarnaast is hij pastoor van een aantal parochies in Brunssum en aalmoezenier voor de Franse militairen werkzaam bij HQ JFCB (Joint Force Command Headquarters Brunssum), één van de NAVO hoofdkwartieren. Marianne Baijens is coördinator van het Bureau Missio. Zij heeft een studie theologie gevolgd aan de Theologische Faculteit Tilburg. Baijens is werkzaam geweest in het pastoraat in Haaksbergen, in het dekenaat Hilversum voor vorming en toerusting en bij de Diocesane Pastorale Dienstverlening van het Aartsbisdom Utrecht als staffunctionaris voor parochiecatechese. Sinds 2009 is zij werkzaam als bureaucoördinator bij Missio. Zij houdt zich bezig met uitvoerende werkzaamheden op het gebied van fondsenwerving, communicatie en publiciteit en is verantwoordelijk voor het opstellen van een beleidsplan, jaarplan en jaarverslag.

Officium Missionis

Officium is een politiek-juridische term die de Romeinen gebruikten om een groep mensen aan te duiden die aan een magistraat, gouverneur, administrateur of generaal was toegewezen om zijn functie naar behoren uit te oefenen. Op 12

september 2023 heeft de Bisschoppenconferentie besloten tot oprichting van een Officium Missionis: een adviesorgaan voor de bisschop-referent voor Missie en Ontwikkeling, mgr. Van den Hout. Dit officium heeft tot doel de bisschop te adviseren, onderling overleg van de deelnemers te stimuleren en afstemming en samenwerking te bevorderen. Alle bisdommen vaardigen een vertegenwoordiger af die zich bezighoudt met missie en ontwikkeling. Zij vormen het nieuwe Officium Missionis samen met Bisschoppelijke Vastenactie, Pauselijke Missiewerken (Missio) en Week Nederlandse Missionaris. Vincent Goulmy kan zich vinden in de oprichting van het Officium Missionis, waarvan vertegenwoordigers van de bisdommen in de AR van Missio deel zullen uitmaken. De toegevoegde waarde van het Officium Missionis is dat de bisschop-referent gastheer is en dat er contacten worden gelegd met organisaties als Vastenactie en Week Nederlandse Missionaris. Goulmy ziet het als een voordeel

dat het Officium Missionis kan rekenen op toegeruste vertegenwoordigers vanuit de bisdommen. Hij vindt het niet zo belangrijk dat zij per definitie missiesecretarissen moeten zijn, mede vanwege het om organisatorische redenen ontbreken van deze functionaris in het aartsbisdom.

Marianne Baijens ziet het belang van het Officium Missionis. Zij ziet het als winst dat er sprake is van "één familie" en één netwerk op het gebied van missie en ontwikkeling.

Missio en diaconie

Gevraagd naar de relatie Missio en diaconie zijn Baijens en Goulmy eenduidig in hun antwoord. Indertijd zijn in parochies diverse taakvelden ingericht. Deze inrichting was een praktische wijze om werkzaamheden te verdelen in taken die voortkomen uit liturgie, diaconie, catechese et cetera. De destijds gehanteerde inrichting behoort met het samengaan van parochies en de krimpende pastorale teams steeds vaker tot het verleden. Diaconie en missie liggen ondanks accentverschillen dicht bij elkaar. Missie is ver weg, diaconie is dichtbij. Missie omvat alles. Diaconie is gericht op specifieke noden van mensen in de dagelijkse praktijk. In beide gevallen gaat het erom noden van mensen dichtbij en/of ver weg te lenigen. De valkuil van diaconie is dat haar missie uit het oog raakt. Een missie waarbij de relatie met Christus basis is voor diaconie. Goulmy en Baijens zijn het eens dat het Officium Missionis in het kader van toerusting haar leden zal motiveren voor het missiewerk.

Functioneren en toekomst Missio

Vincent Goulmy stelt dat het bij Missio draait om vorming van een missionaire geest. Daarbij is er sprake van grote openheid naar mensen. De

interessante vraag daarbij is hoe missie wordt omgezet in operationele doelstellingen. Met andere woorden: hoe wordt missie vertaald naar geloofsgemeenschappen en hun gelovigen? Goulmy ziet bij het vertalen van de missie een duidelijke valkuil. Het risico bestaat dat het accent teveel wordt gelegd op de inzameling van financiën. Met nadruk wil hij gezegd hebben dat donateurs gedreven en loyaal zijn aan missie i.c. Missio. Hun drijfveer is vooral de innerlijke motivatie. Niet vergeten mag worden dat Missio gegroeid is vanuit particuliere initiatieven, mede omdat missie een nadrukkelijke geloofsopdracht is.

Marianne Baijens meent dat onbekendheid van Missio wijd verspreid is. Missio is bij rooms-katholiek Nederland onvoldoende of niet in beeld. Pauselijke Missiewerken zijn geborgd in het canoniek recht en invulling van lokale missie behoort tot de kern van het geloof. Missie als geloofsopdracht zou altijd door moeten gaan. Onmiskenbaar zal de vorm waarmee aan missie invulling wordt gegeven in de toekomst veranderen. Missie als opdracht is mede afhankelijk van de toekomst van de R.-K. Kerk in Nederland. Missie kan niet alleen slagen met allerlei al dan niet digitale hulpmiddelen. Missie heeft alles te maken met ontmoeting. Presentie en ontmoeting stimuleren betrokkenheid.

Idealen

Kunnen en mogen we nog dromen over idealen met betrekking tot Missio, lees missie als geloofsopdracht? Het is Baijens' vurige wens dat Missio en daarmee missie een essentieel onderdeel wordt van alle Nederlandse parochiegemeenschappen. Vincent Goulmy herhaalt nog maar eens dat missie onderdeel uitmaakt van het geloofsleven. Alleen als dat beklijft, is het levensvatbaar. Wat hem betreft mag Missio een geloofsnetwerk worden. Met nadruk stelt Goulmy dat Missio niet alleen is voor degenen die het vormgeven. Het is zijn wens dat de ogen worden geopend voor Missio, zodat het belang van missionair bewustzijn wordt gezien. Missio kan hier als geen ander aan bijdragen.

Baijens wil graag gezegd hebben dat Missio veel betekent op het gebied van educatie en fondswerving voor een wereldwijd netwerk van gelovigen. Zij koestert het idee dat Missio niet bepaalt waar het gedoneerde geld aan wordt besteed. Arme geloofsgemeenschappen in Afrika, Azië en Oceanië weten als geen ander waar het geld voor nodig is. Goulmy onderstreept dat het werken voor Missio en daarmee het uitdragen van een missie, dankbaar werk is. Je krijgt er veel voor terug. Je ziet waar de inspanningen toe leiden. Hij ervaart veel positieve feedback.

Missie is iets wat concreet is. Met dat voor ogen kunnen en mogen we missionair zijn.

door diocesaan diaconaal werker Tom van Vilsteren